

Hur kommunicerar utländska läkare med sina svenska patienter och kollegor?

Många läkare med olika kulturell bakgrund arbetar idag inom svensk sjukvård. Men hur fungerar kommunikationen mellan utländska läkare och svenska patienter och kollegor? Vilka svårigheter uppstår? Och kan kulturskillnader och andraspråksanvändning även ha positiva effekter för kommunikationen inom vården?

Nataliya Berbyuk Lindström studerar i sin avhandling hur den interkulturella kommunikationen egentligen fungerar i svensk sjukvård. Studien visar att utländska läkare, svenska patienter och personal är i stort sätt nöjda med sin kommunikation. Manliga respondenter är dock mer nöjda än kvinnliga. De vanligaste språkliga problemen är läkarens svårigheter att hitta rätt ord, t.ex. svenska ord för medicinska termer. Andra exempel är problem med att förstå äldre patienter med nedsatt hörsel, att finna ämnen för informella samtal eller att förstå patienternas humor (båda starkt beroende av kulturella faktorer).

En vanlig upplevd kulturell skillnad är skillnaden i maktavstånd läkare – patient och läkare – sjuksköterska i Sverige jämfört med i de utländska läkarnas ursprungsländer. Den informella tonen, patientens/sjuksköterskans ifrågasättande av läkarens ord samt rätten och viljan till medbestämmande kan upplevas som obehagligt och respektlöst om läkaren är van vid en mer paternalistisk relation.

En annan skillnad gäller svenska drag som undvikande av konflikter. Utländska läkare upplever att svenska patienter och kollegor sällan visar sitt missnöje känslomässigt, vilket kan ge ökad otrygghet. Patienterna anser att språkliga problem från läkarens sida försvårar kommunikationen, men betonar även positiva sidor i kontakten, t.ex. läkarnas professionalitet, vilja att hjälpa till och försök att uppnå ömsesidig förståelse.

Patienter och personal säger också att utländska doktorer ofta ägnar mer tid åt sina patienter. Detta kan förklaras av språkliga problem vid andraspråksanvändning, t.ex. långsammare samtalstempo. Eftersom många patienter noterar faktisk tid är ofta känslan av att få mer uppmärksamhet och inte bli behandlad enligt ”löpandebandprincipen” positiv. En annan kommentar är att utländska läkare lyssnar noga på sina patienter, ger mycket återkoppling (särskilt i form av repetitioner och omformuleringar) och är noggranna, vilket uppskattas av patienterna. Igen kan förklaringen vara bristande språkkunskaper som kan tvinga läkaren att lyssna mer noggrant för att undvika brist på förståelse/missförstånd.

Avhandlingen illustrerar också hur svenska patienter och personal hjälper de utländska läkarna med språket. Avhandlingsförfattaren har utfört en detaljerad komparativ analys av hur utländska och svenska läkare ställer frågor och ger information till sina patienter. Nataliya Berbyuk Lindström kommer avslutningsvis med idéer för undervisning och träning i tvärkulturell kommunikation för sjukvårdspersonal.

Avhandlingens titel: **Intercultural communication in health care – Non-Swedish physicians in Sweden.**

Disputationen äger rum lördagen den 25 oktober 2008 kl. 10.00

Plats: Stora hörsalen, Humanisten, Renströmsgatan 6, Göteborg

Opponent: Dr Ingrid Hanssen, Oslo

Avhandlingen kan beställas från institutionen för lingvistik, bibliotek@ling.gu.se

För ytterligare information kontakta Nataliya Berbyuk Lindström,
tel. 031-786 5213 (arb.), e-post: natasha@ling.gu.se